

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

11. Electio gratiæ in Angelis, ex alio capite destruitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

dicendum est. Nam & actus materiales peccatorum, ea ratione donarentur, ac predestinarentur voluntati, quo nihil falsius dici potest. Tunc ergo donatur volitio actus, aut

opus, aut meritum, quando ipse in voluntate operatur ut velit; non solum sic ut sine adiutorio isto velle non possit, sed ut cum isto adiutorio non nisi velit.

CAPVT XI.

Electio gratiæ in Angelis, ex alio capite destruitur.

QVAE veritas ex alio capite certo convinci potest. Nam Semi-Pelagiani fatebantur homini à Deo dari talem gratiam ad initium fidei & ad perseverantiam in fide, qualis primo hominum innocentia statim data fuit. Disertus veritas hoc asserit Hilarius ad Augustinum scribens: *Vnde in hoc solo voluit à primo homine omnium distare naturam, ut illum integris viribus voluntati invariat gratia volentem, sine qua perseverare non poterat: hos autem amissis viribus credentes tantum, non solum erigat prostratos, verum etiam suffulcat ambulantes.* Itaque in hoc ponebant assensentiam, quod Adam cum illa gratia quam Augustinus tradit, posset perseverare volens, hoc est, si vellet lapsus autem credere tantum; de cetero fractæ vires gratiæ Christi essent erigenda: quod nos alibi latissime demonstravimus. Hac ergo de causa, quia illa gratia Adami talis erat, ut per eam non donetur meritum à Deo, sed in libero arbitrio relinquatur, volebant initium fidei & in ea perseverantiam donari, & per hoc neque predestinari à Deo. Et hoc verissimum esse, in eorum sensu, proficitur Augustinus. Nam ideo et illis dicit, *Solum initium fidei & usque in finem perseverantiam, sic in nostra constitutum potestate, ut tibi dona esse non poterit, neque ad hoc habenda, atque retinenda Deum operari nostras cogitationes & voluntates, cetera vero ipsam dare concidunt.* Ex qua duplici consensione, duplicem quoque consequentiam format Augustinus. Vnam, si cetera præter fidei initium & perseverantiam Deus donat, ergo ea se daturum esse præscivit, ergo prædestinavit, quam passim secundo libro de dono perseverantiæ crebro repetit, & in primis in fine libri postquam dixisset, quod Massilienses cetera bona ad vitam piam qua Deus recte colitur persistentia, etiam ipsi propter quos hæc agimus, Dei dona esse concedant. Regulam figit inde generalem; *Omnia porro dona sua, & quibus illa fuerat largitus Deus præscisse negare non possunt.* Altera consequentia est, si initium fidei & perseverantia non dantur à Deo, ergo nec ea se daturum esse præscivit: falsum enim præscivisset, si se daturum præscivisset, quod ipse non dabit. Ergo neque prædestinantur. Reciproca quippe sunt prædestinare, & præscire, non quid homines facturi sint, sed quod ipse daturus. Vnde illa; *An forte nec ipsa opera pietatis dicunt prædestinata? quemadmodum videlicet initium fidei prædestinari negant? Ergo nec dantur à Deo, aut ea se daturum esse nescivit. Quod si & dantur & ea se daturum esse præscivit, profecto prædestinavit.* Itaque initio libri de prædestinatione sancto-

Ysa. dista. lib. de heresi Pelag. c. 6. 7. 8. & 10.

28. de dono pres. cap. 17.

Ibid. cap. 24.

Ibid. cap. 17.

Arum, quia Massilienses fidei initium & perseverantiam velent ab humana voluntate proficisci, cum ista Adami gratia, quæ naturæ quamvis lapsæ superflua manserat, de ipsis dicit: *Adhuc in questione caligant de prædestinatione & salutari.* Hoc enim ipso tollebant eam, quæ fidem, non sicut opera, per gratiam Christi donari, sed ab homine gratia Adami adiutorio fieri crederent. Et inferius reprehendit, quod Deus iuxta Massilienses præscivisset, non se fidem, sed homines esse facturos; hoc est, quod prædestinationem fidei tollerent, quia ut eodem capite dixerat, *Prædestinatione Deus præscivit quæ fuerat ipse facturus.*

Lib. de prædest. c. 2.

Ibid. cap. 10.

Ex ista igitur Massiliensium opinione & Augustini argumentatione concludimus, Massilienses hoc ipso quo hærebant hominem Adami gratia adiutum posse saltem credere, sustulisset prædestinationem Dei gratuitam respectu fidei utpote quam Deus non se daturum, sed homines ipsos facturos esse præsciebat: ergo & Augustinus, hoc ipso quo docet Adamum & Angelos gratia primi status adiutum in credendo & operando perseverare petuisse si velent, tollebat prædestinationem Dei gratuitam respectu operum & perseverantiæ; quia ea non se daturum esse, sed homines & Angelos facturos esse præsciebat. Deum autem non dedisse Angelis opera & perseverantiam, nec Adamo daturum fuisse, Augustinus ex professo toto capite decimo, undecimo & 12. de Corrept. & gratia docet, & ex natura adiutorij sine quo non invidet sequitur. Vnde etiam expresse dicit; *Ut ergo non acciperet, hoc est, non opus esset accipere, hoc donum Dei, id est, in bono perseverantiam primus homo, sed perseverare & non perseverare in eius relinquere arbitrio, tales vires habebat eius voluntas &c. ut digne tanta bonitati & bene vivendi facultati perseverantia committerentur arbitrium.* Nam istis verbis respondet ad questionem quam initio capitis decimi proposuerat. Cum enim capite septimo instantissime tradidisset, propterea non dari quibusdam hominibus donum perseverandi, quia non sunt à massa perditionis præscientia Dei & prædestinatione discreti, hoc est, quia in massa per peccatum perditæ concreti & cum damnatione nati sunt, quibus Deus non tenetur tantum donum prædestinare eoque à ceteris prædestinando discernere, gravis questio nascebatur: *Quid ipse Adam, quem non perseverasse constabat, non perseverando peccaverit, qui perseverantiam etiam non accepit?*

Lib. de Cor. & grat. c. 12.

Ibid. c. 11.

Ibid. initio cap. 12.

Hoc est, cui Deus etiam tantum donum dare noluit. Causa difficultatis est: Neque enim dici potest, quemadmodum antea de hominibus lapsis ac damnatis dixerat, ideo non accepisse, quia non est discretus à massa perditionis gratia largitate. Et quare istud dici non potest? Nondum quippe erat illi in genere humano perditionis antequam peccasset, ex quo tracta est origo vitata.

Hanc igitur præclarissimam ac difficillimam questionem (in qua intelligenda, atque ut oportet penetranda, omnes penè recentiores hallucinantur, dum perseverantiam hominibus atque Angelis innocentibus, per gratiam donandam, ipsosque gratis prædestinatos aut prædestinandos fuisse contendunt) solvit divinissime profundissimeque Augustinus, dum gratiam quidem respectu utriusque status agnoscit necessariam, non tamen talem, qua Deus utrisque & integris & lapsis perseverantiam daret; sed talem per quam lapsis quidem propter fractas per concupiscentiales motus liberæ voluntatis vires, ipsum velle & perseverare largiretur, integris vero & stantibus neutrum, sed tantummodo posse perseverare si vellent; velle autem & nolle in eorum libero relinqueretur arbitrio; ita videlicet, ut si qui talis gratiæ adiutorium arripere vellent, illi, non per acceptum cælitus perseverandi donum, sed per liberam voluntatem,

quævis non sine gratia concurrente starent. Quod quomodo fieret etiam exemplo declarat apertissimo: Sicut fecerunt Angeli sancti, qui cadentibus alijs per liberum arbitrium, per idem liberum arbitrium steterunt ipsi. Hanc differentiam utriusque gratiæ inculcat urgentissime, & identidem repetit. Ex qua, & per seipsum emicat solutio propositæ questionis, & ipsemet eam satis apertis verbis indicat; nimirum non opus fuisse, ut acciperet Adam à Deo perseverantiæ donum, sed illud fuisse in eius libero arbitrio constitutum; quia iam potens erat, ut gratia longè debiliori, non actum perseverandi, sed potestatem duntaxat perseverandi donante juvari deberet, actus autem perseverandi, seu perseverantia ab ipsa libera voluntate peteretur. Hominibus autem lapsis ipsa perseverantia propter infirmitatem damnationisque meritum in quod inciderunt, gratis donari debet. Ex quo discursu Sole meridiano clarius liquet, merita primi hominis & Angelorum, quæ in perseverantia includuntur, non fuisse specialia dona Dei, & consequenter non esse gratis à Deo prædestinata. Non enim ea se gratis daturum Angelis sanctis aut homini primo, si in veritate iterisset, sed ipsos ea facturos esse, quamvis non sine gratia sua, præcivit.

CAPUT XII.

Augustinus Angelorum perseverantiam non prædestinatam, sed præcivitam tradit, eosque non gratia, sed meritis discretos.

HÆc ergo ratio cur Augustinus in universis operibus suis nusquam tradat, sanctorum Angelorum perseverantiam aut merita fuisse prædestinata, seu ipsos prædestinatos ut in bona voluntate persisterent. Sed è contrario, quia perseverare & non perseverare, in libero voluntatis arbitrio relictum fuerat; quemadmodum Angelorum deficientium calum, ita stantium quoque perseverantiam, tantummodo divinæ subiecit præscientiæ. Quo præsciendi verbo tam studiosè in utrisque & bonis & malis utitur, ut de industria tanquam isti materiæ propriissimam selegisse videatur. Ut in libro tertio de libero arbitrio: Si bonitatem conditor præbuit ad eam (creaturam) condendam, cuius prævidit futura peccata, nullo modo non præberet eam bonitatem, ut creaturam conderet, quam peccaturam non esse, hoc est, perseverantiam esse PRÆSCIVIT. Et post multa capita interjecta: Quanquam non peccavit (creatura Angelica quæ beata facta est) sicut eam non peccaturam PRÆSCIVIT DEVS. De qua creatura paulo ante capite præcedenti dixerat: Nec ideo in bonâ voluntate permanet, quia hoc accepit officium (continenâ omnia) sed

ideo accepit quoniam ab illo qui dedit, permanens PRÆVISA EST. Et inferius: Scire vellem si fieri posset, quare illa natura non peccet, quam non peccaturam, hoc est perseverantiam PRÆSCIVIT DEVS. Quam sentiendi & loquendi cautissimam circumspersionem servavit exactissime in Enchiridio ad Laurentium. Vbi cum ex professo de divina voluntate disputans assereret, omnino fieri quodcumque ipsa vellet, & statim occurreret, cur ergo primum hominem, quem bonum & rectum instituerat, non custodierit in ea salute in qua creatus fuerat; itemque, cur non eum ad meliorem immortalitatis beatitudinem transtulerit, ad quam eum condidisset & transferre velle videbatur? Vtrumque ab Adami voluntate pependisse respondet: Quapropter etiam primum hominem Deus in ea salute in qua conditus fuerat, custodire voluisset, etiam oportuno tempore post genitos filios sine interpositione mortis ad meliora perducere, ubi iam non solum peccatum non committere, sed nec voluntatem posset habere peccandi, si ad permanendum sine peccato, sicut factus erat, perpetuam voluntatem habiturum esse præcivisset. Quia vero eum mala usurum libero arbitrio, hoc est, peccaturum esse præcivisset, ad hoc potius præparavit voluntatem suam, ut bene

Lib. 3. de lib. arbit. c. 5.

Lib. 3. de lib. arbit. c. 12.

Idem, cap. 11.

Cap. 11.

In Enchiridio ad Laurentium cap. 104.